

Planinski

V E S T N I K.

Glasilno „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Štev. 2.

V Ljubljani, dne 25. februvarja 1897.

Leto III.

Dvakrat čez Ture.

Spisal I. M.

(Dalje).

Težko sva se ločila od prekrasnega razgleda. Nad seboj sva zagledala belo cerkvico Angelja Varuha, in kmalu sva prišla do zadnje tirolske hiše, do gostilnice „zur Wacht“. Par korakov še, in bila sva zopet na Koroškem (1204 m). Od daleč naju so že pozdravljali sneženi vrhovi Visokih Tur. Pri lepem kopališču „Zum Grossglockner“ sva zavila navzdol. Cesta je lepa, tu in tam potlakana z obdelanimi kameni: ostanki stare rimske ceste. Odtod izvira najbrž pravljica o poganskem mestu na gori Izel.

Bližnjica naju je pripeljala hitro v Belansko dolino, v Kot (Winklern). Iz vasi sva prišla po strmem klancu do mosta, ki pelje čez Molno (Möll *). Voda je bela in ima svojo barvo od drobnega belega peska, katerega vali s seboj velikanske množine. Natočila sva je v kozarec in počakala, da se je ulegel pesek; dno je bilo pokrito z njim popolnoma. Molna je velika šiba za vso dolino. Pogosto poplavi in pokrije rodovitno polje s prodrom na debelo. Podnebje ni niti v gornji Belanski dolini posebno mrzlo. Pravijo, da je včasih zima pri Sv. Krvi celo milejša kakor v Lijencu.

Prebivalci so popolnoma družega značaja kakor ostali Korošci. Njih divja domačija z nebatičnimi gorami, blestečimi ledeniki, globokimi grapami in grmečimi slapovi jih je naredila pogumne, odločne in previdne. Niso pa tako odurni, kakor jih opisujejo nekateri, ampak so še precej prijazni in živi.

Blizu Morič (Mörtschach) naju je došel voznik. Šel je menda po žaganje, ker je imel na vozu nekaj košu podobnega. Na Gorenjskem pravimo taki stvari „kripa“. Poprašala sva ga, če bi se smela z njim peljati. Voznik nama pa je začel kazati, da je gluhonem. Ko smo se pomenili z znamenji in nama je prikimal, sva zlezla v „kripo“. Peljala se nisva kdo ve kako zložno, dobro je pa vendarle bilo.

*) Zakaj Molna in ne Bela, glej Vestnik I. L, str. 130.

Pri Zagriču (Sagritz) sva se izkobacala z voza in mahnila peš čez pečeni grič, na katerem leži vas. Tu se nama je zopet odprl pogled na Ture. Zagledala sva štiri snežene vrhove: Kloben (2934 m), Raherin (3017 m), Bärenkopf (2843 m) in Sonblik (3082 m). Njih imena je brati poleg ceste na tabli, katero je postavil avstrijski „Turisten-Club“. To društvo je preskrbelo po vsi Molnski dolini table z napisi, ki te opozarjajo na vse važne in znamenite stvari: na gore, slapove, pota, ki vodijo v sosednje doline, i. dr. Četudi potuješ brez „Baedekerja“, ne zgrešiš nobene znamenitosti, ako paziš na te table.

Ko sva prišla v Doljane (Döllach), so nama izginili izpred oči snežni velikani. Ta trg je nastal po zlatem rudniku v Turah. Bilo je nekdaj v njem veliko bogastvo, katero pa je izginilo, ko je pošla zlata ruda. Bogatih časov spominjajo le še trdno zidane, večinoma enonadstropne hiše, ki so pa zelo zanemarjene.

Ko sva tako premišljevala minljivost zemeljskega bogastva, sva prišla do divje, kake tri ure dolge Cerkniške doline, v kateri je polno lepih slapov. Mikalo naju je, da bi šla gledat pol ure oddaljeni Cerkniški slap, toda mudilo se nama je naprej. Ker nisva zaužila celi dan (ura je bila tri) še nič gorkega, sva si poiskala v prijaznem gozdiču med Molno in cesto pripraven prostor in pričela kuhati kosilo. Izvlekel sem iz nahrbtnika „planinski samovar“, natočil v bližnjem studeneu vode in zakuril. V zavrelo vodo sem vrgel Maggijevega mesnega soka, in juha je bila skubana. Bila je jako okusna, celo nekoliko premočna. Nadrobila sva vanjo kruha in začela obedovati. Po juhi sva imela namesto mesa prekajeno slanino in za prikuho kruh. Ko sva tako kosila, napol leže kakor stari Rimljani, se nama je zdelo, kakor bi nama Pecek (3255 m), ki se dviguje onkraj Molne, voščil dober tek. In teknilo nama je res. Saj pravi pregovor, da je lakota najboljša kuharica. Kosilo sva zalila s kozarcem mrzle Molne. Pesek sva izpila z vodo vred; slišal sem namreč, da je dober za prebavljanje. Še pest rdečih jagod, katere sva nabrala v gozdu, in „diner“ je bil pri kraju. Pomila sva kuhinjsko posodo, jo zložila v nahrbtnik in odrinila.

Pri vasi Pučal se dolina jako stiska. Le s silo si je priboril človek zraven Molne prostora za cesto. Kmalu sva prišla v grozno sotesko. Na levi jo meje strme pečine Flekenkopfove, na desni se vzdiguje Staniewurten, skozi njo pa divja tik ceste Molna bliskovito z grozovitim bobnenjem čez ogromne skale. Dasi je struga globoka, mečejo vendar jezni valovi pene celo na cesto. Voda, ki je bela kakor mleko, preteče več kakor tri metre v eni sekundi, in kjer divja najhujše, pelje čez njo tako zvani „Judovski most“. Groza mi je objela srce, ko sem pogledal čez most v srdito vodo. S silovito močjo se zalēti velikanski val v pečino. Komaj se odbije ob njej, že se pridrvi drug, in oba butneta z združenimi močmi ob skalo, polovico vode pluskne čez, ostala pa drvi nazaj, da se vrne z novo močjo. Drugod plane val, katerega je ovirala na poti mogočna skala, skozi ožino med pečinami v velikanskem loku in strašno hitro navzdol, in se z drugimi valovi vred zopet in zopet razbije ob skalah, navaljenih po strugi.

Čutila sva se nekako olajšana, ko sva prišla iz te strašne soteske. Kmalu se dolina zopet razširi, Molna se umiri, in v daljavi se kaže Brenkogel (3015 m). V temni soteski sva zrla strašne pečine in divjajoče valove, tu v prijazni dolini pa šumlja Molna prijetno po zelenih tratah in jelševih gozdičkih, in z lepo obraščenih hribov in brd gledajo v dolino prijazne hišice s širokimi strehami. Tam divja romantika, tu prijazna idila.

Neko bobnenje nama je udarilo nenadoma na uho. Ko sva prišla iz gozdčiča, se nama je pokazal na levi prekrasen slap. Stena, po kateri se vije, meri 130 m. Do vrha pečine se vali mogočen potok; tu mu zmanjka struge, in bistra voda se zaganja skokoma v dolino. Velikanski curek razpada v milijone in milijone kapljic, ki prše ob skalo pod steno kakor lahka meglica. Tu se zbero kapljice v prijazen potoček, ki prijetno šubori po zeleni trati proti Molni.

Slap se imenuje „Jungfernsprung“. Pravljica pripoveduje, da je pastirica pasla svojo čredo nad steno, čez katero drvi slap. Njeno lepoto pa je zapazil mlad lovec in zasledoval nedolžno dekle. Kakor gorska srna je bežala deklica pred njim in dospela na rob stene. Za sabo je že čula lovčeve korake, pred sabo pa videla grozni prepad. Ni se pomišljala dolgo, ampak pogumno je skočila vanj.

Skozi redek jelšev gozd sva prišla do vasi Pokhorn. Na levi stoji na bregu začrnela gotična cerkev sv. Martina. Dolina se nekako zapre. Visok prag zavira kakor velikanski nasip vhod v kraljestvo Velikega Kleka (3797 m); v ozadju pa stoji Prednji Lajterkopf (2483 m), kakor da bi stražil vrata, ki vodijo do naravnih krasot v njegovi bližini. Zdelo se nama je, da naju hoče narava pripraviti na čudesa, katera nama bode kazala odslej drugo za drugim.

Na mostu, ki pelje čez Flajsbah, se pokaže prvokrat Veliki Klek. Nama ga je zakrivala običajna megla. Ko sva prišla čez most, sva zaslišala silno bobnenje, katero je bilo vedno hujše, čim bolj sva se bližala pragu. Začela sva lesti navkreber. Cesta dela velike ovinke, zato sva si izbrala bližnjico, ki pa je zelo strma. Ves prag, ki je z macesni lepo obraščen, se imenuje „Kniebiss“, in po pravici: pripogniti se ne bi mi bilo treba še veliko, da bi prišli zobje s kolenom v neprijazno dotiko, katero izraža nemško ime. Bobnenje je vedno hujše, in ko sva prišla vrh klanca, sva zagledala najlepši slap Molne. Skozi prag si je izdolbila srdita Pastiričina hči globoko strugo, v katero pada z 79 m visoke višine grozno bobneč. Zlezla sva v grapo, kjer voda kipi in vre, da si ogledava slap bliže. Noben še ni naredil na me tolikega vtiska kakor ta; zakaj slapa s toliko obilico vode in s toliko višino nisem še videl. Primerjal bi ga z našim Šumom. Njegove krasote pač ne more človeška roka popisati, ampak treba jo je pogledati.

Nepopisno pa sva bila presenečena, ko sva šla iz globoke grape na cesto v vas Slap (Zlapp) in se nama je pokazala Sv. Kri (1404 m) s svojo prekrasno okolico.

Prijazna zelena dolinica se razprostira tu v vznožju ledenikov. Spredaj čepi nekoliko ličnih kočic, med njim pa stoji elegantni hotel „Rupertshaus“, kakor da bi se čudil, kako je zašel v to preprosto sosesčino. V dnu kotline se bele med zelenimi tratami slikovito raztresene hišice, na desni pa kipi v nebo na vzvišenem prostoru krasna cerkev Sv. Krvi s svojim vitkim zvonikom. Nad njo se vzdigujejo zelene planine, ki jih obroblija rjave pečine nebotačnih vrhov; na desni se dviguje Vaserad (3025 m), na levi Kroker (2482 m) in za njim vsi trije Lajterkopfi. V ozadju pa se blešči Pastirica s sosednjimi ledeniki, le kralj Visokih Tur zakriva še vedno svojo belo glavo. Srce se nama je napolnilo s hvaležnostjo do Vsegamogočnega, ko sva zrla to prekrasno delo Njegove roke. Tu je pač zbrana vsa naravna krasota, katero si more kdo misliti. Žal, da je nimajo več Slovenci, na katere spominja le še slovensko jedro ponemčenih krajevnih imen.

Iz nemega občudovanja je naju vzdramila krepka ploha. Hitela sva v vas in krenila v staro Schoberjevo gostilnico. Ko pa se je kmalu zopet zjasnilo, sva šla ogledovat vas. Hišice stoje zelo na kupu na majhnem gričku, na robu pa dviguje velika, v krasni gotiki zidana cerkev svoj vitki stolp proti nebu. Bila je žal zaprta.

Ker sva hotela še nekaj pisem pisati, je šel France po znamke. Ko se je vrnil, mi je pravil, da ga je imela prodajalka za Ogra, ker je govoril nemški bolj počasi. Ko ji je pa povedal, da je s Kranjskega, mu je rekla, da je tudi duhovnik, ki oskrbuje župnijo Sv. Kri, odkar je šel domači župnik na kliniko v Gradec, najbrže Kranjec. Štela sva si v dolžnost, da ga pozdraviva kot rojaka.

Napotila sva se v župnišče; toda bilo je zaprto, in nikogar ni bilo pri domu. Izprehajala sva se po vasi, češ, pride že od kod. In res sva ga srečala kmalu. Ko sva ga zagledala — bil je jezuit — sem takoj začel dvomiti o njegovem slovenskem pokolenju. Seznanil pa sem se vendar z njim, ker je bil videti jako prijazen. Gospod se mi je smejal, ko sem mu povedal, da sem mislil, da je moj rojak. Doma je bil namreč, kakor nama je povedal pozneje, iz Holandije, in profesor bogoslovja v Celovškem semeišču. Kmalu smo se živalno pogovarjali. Ko sva mu povedala, da nameravava drugi dan črez škrbino Pfandel, nama je svetoval, naj vzameva v „Glocknerhausu“ vodnika, ker je najbrže sneg zapadel ledenik. Menili smo se še do večera, potem pa šli v cerkev, katero je odprl cerkovnik ob večernem zvonjenju.

Cerkev je res prava umetnina iz 15. stoletja. Zidana je v gotičnem slogu masivno iz velikih rezanih kamenov, da more vzdrževati silno burjo. Vkljub temu je stavba videti zelo lahka. Črez pokopališče prideš v prostorno lopo in iz te skozi umetno okovana vrata v cerkev. Tu je pač toliko umetnin, da bi strokovnjak zamudil celi dan, ko bi si jih hotel ogledati natančneje. Ladni obok nosi šest slopov. Na obeh straneh so lepe galerije, pod katerimi visi štirinajst velikih podob,

ki predstavljajo najvažnejše dogodke iz življenja sv. Brikeija. *) Tudi krogovičja pri oknih so jako lepa. Najlepša umotvora pa sta veliki oltar in na njegovi levi strani stoječa najsvetejša hišica. Oltar je zelo velik, ves lesen, prav umetno izrezljan, eden izmed tistih jako redkih, tako zvanih „oltarjev s platnicami“ (Flügelaltar). Sestavljen je iz treh gotičnih stolpov. Platnice so pokrite na notranji strani s krasnimi reljevi, na zunanji pa z lepimi podobami iz 15. stoletja. Ravno tako krasno delo je najsvetejša hišica. Dviguje se v treh oddelkih trinajst metrov visoko; podobna je z gotičnimi okraski obloženi piramidi. V nji je shranjena sv. kri v majhni zeleni steklenici, ki je vdelana v lepo monštranco. Skozi močno omrežena steklena vrata sva videla to svetinjo.

Potem smo šli še v podzemeljsko kapelo (kripto), kjer je grob sv. Brikeija. Na grobu podobnem rakvi leži lesena soha, ki predstavlja svetnika. V prejšnjih časih so romarji razrezali soho večkrat tako, da so jo morali prenoviti. Vsak je namreč odrezal košček lesa od nje in ga vzel domov za spomin. Zato je sedaj ves grob ograjen.

Vsakdo bi se gotovo čudil, kako so mogli postaviti ubogi gorjanci tako krasno in drago cerkev, ko ne bi vedel, da je bilo nekdanj v tem kraju veliko bogastvo, ko so še kopali v Turah zlato rudo. Tudi božja pot je nesla. Sedaj dobivajo vaščani svoj zaslužek večinoma le od tujcev, ki obiskujejo njih krasno domačijo; zakaj polje samo jih ne more živiti.

Ko sva si bila ogledala cerkev, nama je prijazni gospod pokazal na pokopališču prekrasni Pallavicinijev spominek. Nadporočnik Pallavicini se je namreč ponesrečil na Velikem Kleku. Hotel je poiskati pot čez „Glocknerwand“ (3730 m) na Vel. Klek. Odrinil je neko nedeljo iz Kalsa s šestimi vodniki. Zastonj si je prizadeval Kalški župnik, da bi ga odvrnil od podjetja. Vrnili so se samo štirje vodniki in prinesli vest, da se je predrzni častnik ponesrečil z dvema njegovih tovarišev.

Slednjič nama je razkazal profesor tudi župnišče. Zahvalila sva ga za njegovo prijaznost. Ljubeznivi gospod nama je dal na pot še svoj blagoslov. Takrat pač nisva mislila, da se bodeva kmalu spominjala njegovega blagoslova v smrtni nevarnosti. Poslovala sva se in odšla. Bila je že temna noč. Kmalu sva legla k počitku, katerega sva zelo potrebovala; zakaj čakala naju je drugi dan huda in dolga pot.

Iz „Rupertshausa“ se je razlegal po dolini krasen duet dveh rogov. Nekoliko časa sem poslušal njegove mile melodije, slednjič pa so me zazibale v sladko spanje.

(Dalje prihodnjič).

*) Glej Vestnik I. I., stran 132.

Plitvička jezera.

Spisal I. Macher.

Meseca julija lanjskega leta me je obiskal prijatelj, sedaj službujoč na Dunaju. Pred leti sva prepotovala skoraj celo Primorsko, mnogo Notranjskega in Istre. Brzo sva bila edina, da še enkrat poskusiva, ako nama v petih letih niso zastale noge.

Kaj si hočeva družega izbrati kot Triglav ali pa Plitvička jezera! O prvem sanjari vsak Slovenec, o drugih pa vsak Hrvat. Koča na Triglavu še ni gotova, hajdi torej v Vojaško Granico, a poprej še malo v morsko kopališče Kraljevico.

Četudi je bilo vreme premenljivo, sva vendar odrinila 22. julija s parobrodom proti Senju, ker prijatelj je imel še samo pet dni dopusta. V Senj sva prišla okolo 5 popoldne, si kupila zemljevid, se poslovila od družbe, ki je iskala voza na Plitvice, in ajdi skozi Senjsko drago na 778 m visoki Vratnik. S seboj nisva vzela ničesar; pozneje nama je bilo seveda jako žal, da sva odšla prazna. Zvečer sva morala biti že v Žuti Lokvi, ker drugod ni najti prenočišča. Cesta je sicer jako lepa, a do Žute Lokve je 22½ km. Udarila sva jo po bližnjici naravnost proti Vratniku in v 2 urah sva bila na sedlu, ob 9½ pa v Žuti Lokvi, kjer sva slabo jedla, še slabše pila, a dobro spala.

Na Vratniku je diven razgled na morje in Kvarnerske otoke. Našla sva na poti graničarja, ki nama je mnogo povedal o tamošnjih razmerah; sploh sva povsod spoznavala razmere po narodu samem.

Lika Krbavska, velika županija, ima 45 % gozdov, 23 % pašnikov, 23 % polja in 8 % neplodnega Krasa. Na 6200 km² stanuje 190.000 prebivalcev, torej le 30 ljudi na km². Človek bi mislil, da je tod blagostanje, posebno ako vidi nepregledne gozde. A teh pripada od leta 1883. državi 115.000 ha, velikim občinam 135.000 ha, narodu pa nič. Vsak posestnik dobi na leto 1 bukev in 1 jelko. Iz občinskih gozdov si že sam nekoliko poišče, ker se drži italijanske prislovice: „Che è comun', è di nissun'“ (kar je občinskega, ni nobenega), in se tatvine tudi strogo ne kaznujejo. Državni gozdi so pa povsod ograjeni z visokim zidom, in gozdarjev in čuvajev kar mrgoli po njih.

Ker ni cest in železnice, les tudi nima tolike vrednosti. Tešejo trame, žgo oglje, pripravljajo drva in pepelik. Z malimi bušami vozijo silne trame, kakršnih ne najdeš več v naših gozdih, v Senj in druge Primorske luke.

Graničar nima gozda, nima polja, kaj hoče, kot rediti male buše, ovce, ščetince in v dolini Gački purice in goske. Obrta ni nobenega. Svet je popolnoma kraški, poln dolin, poniejuočih se rek, ima pa tudi svoje Cerkniško jezera.

Pol ure pred Otočcem je Švica, kjer Gačka pada v divje romantično dolino ter jo posebno spomladi napolnjuje, ker požiralniki ne morejo odvajati vse vode.

Ko voda po leti odteče, kosi človek na istem mestu, kjer je prej ribaril. Narod je silno siromašen, zato se je počel izseljevati v Slavonijo. Delo mu plačujejo slabo, prodati pa ne more ničesar.

Iz Žute Lokve do Otočca je $19\frac{1}{2}$ km. 12 sem jih moral napraviti na tešče, ker v Žuti Lokvi so ob $\frac{1}{2}$ 4 še spali. Kjer pa sem pozneje vprašal za mleko, so odgovorili: „Imamo ga, a nije još gotovo“. Razumem precej dobro hrvaški, a šele na tretji tak odgovor se mi je zasvetilo v glavi, da so krave menda še na paši in ga šele pripravljajo.

Ni mi danes namen opisovati lični štobski trg Otočac v rodovitni dolini Gački, kjer je bil poprej od leta 1742. polkovni okraj. Ta del Granice je bil namreč razdeljen na 4 polkovne okraje. Seveda je bil tedaj vsakdo vojak. Tako je Otočac postavil izmed 9000 moških 5000 vojakov. Ljudje so jako krepki, visoke rasti; moški vsi z izrezano, tako imenovano cesarsko brado; ponosno gledajo, še ponosnejše stopajo.

Naselili so se iz Srbije in Bosne, pozneje tudi iz Hrvaške, Dalmacije in Hercegovine. Sploh so pa bili ti naseljenci veliki nemirneži in velika nadloga hrvaskemu Primorju; vstaje so bile vsakdanje. Tudi po razdelitvi Granice na polkovne okraje je bilo težko brzdati divji narod, ki je poznal pokornost samo v bojih proti Turkom. Red je napravil šele leta 1750. general Scherzer s silno strogostjo. Sam pravi, da palica ne pomaga nič; 200—300 batin prenese Graničar na tešče.

Pozneje so se odlikovali Ličani v šleski in sedemletni vojni. Marija Terezija in cesar Jožef sta se jako zanimala za to Granico. Vvedla sta sedemletno šolsko dolžnost. Vsak popotnik zapazi gotovo, da je povsod najlepša hiša šola, in da so vse šole zidane po enem vzoreu. Četudi je bila nemščina negovana po šolah in pri vojaštvu, napredka ni bilo.

Jako mnogo je trpel narod od 1792.—1800. l. Padlo je 450 oženjenih. Samec kot manje vrednih niso šteli, no dandanes je pa skoraj nekako narobe: samec imajo večjo vrednost. Omenim naj še, da je Napoleon iz teh junakov in velikanov, katere je odgojil v francoskih vojaških šolah, sestavil svoje „ilirske lovce“, najlepši polk njegove armade. Pozneje so se udeleževali vseh avstrijskih bojev, a doma nikdar niso hoteli dosti znati za postave in paragrafe. Leta 1883. se je pridružila Granica Hrvaški.

Siromaštvo je umirilo narod, kateri se pa ni sprijaznil z novimi idejami. Poprej je bilo njegovo, kjer je bilo kaj prostora, a sedaj so mu dali malo, da ne more ne živeti, ne umreti; zato se izseljuje, četudi s krvavečim srcem. Poprej je dobival ob slabih letinah podpore od države, sedaj ne več. Šole je vzdrževala poprej država, a sedaj plačuje sam za nje 20% doklade in mora zraven drugih davkov še po zimi cesto kidati, kadar zapade sneg, katerega je pa obilo.

Od Otočca dalje drži črez Vrhovine, mimo ruševine Crni Vlast lepa a silno dolgočasna cesta med pustim kamenitim Krasom brez vode. Moj prijatelj je vedno rad delal slabe dovtype, a po tej cesti je obmolknil. Jesti nič, pij pa ali slabo vodo ali pa Šternovo vino in štej kilometre: to ni ravno najlepše in najzabavnejše.

Solnce je stalo že nizko na nebu; zemljevid nama je pravil, da Leskovac ni daleč. Pospešila sva korake, da prideva pred večerom tja. Ravno ob 7 zvečer sva prekoračila Crno Rieko, ki nedaleč od ceste izvira iz sive stene izpod gorovja Plešivice. Crna Rieka in na drugi strani iz Čuden-Klanca prihajajoča Biela Rieka sta glavna pritoka Plitvičkih jezer.

Crna Rieka kot največji prtok napolnjuje jezera ter jih zapušča kot Korana, katera se potem izliva v Kolpo pri Karlovcu. Vseh jezer je 13 in dolga so 8 *km*. Delijo se na Proščansko jezero, ki stoji nekako samo za se, Gornja jezera, Kozjak in Dolnja jezera.

Proščansko jezero leži 650 *m* nad morjem in je 44 *m* globoko, meri okolo 60 *ha*. Od vseh strani je obdaja pragozd, na levi jelovina in javor, na desni bukove. Od starosti padle bukve leže kraj ceste ali mole okamenele iz jezera. Voda ima po leti 15° ter je sive barve, kakor vsa jezera, dokler se ne ogrejejo nad 15°.

Potem so Gornja jezera, in sicer: Ciganovac, ki leži 11 *m* niže in je 2° toplejši, Okrugljak, za njim 4 jezera v isti višini: Bakinovac, Vir, Malo in Veliko jezero, Galovac 582 *m*, torej 68 *m* niže nego Proščansko Jezero, in Jezerce 556 *m*. Vsa ta jezera vežejo srebrnobeli slapovi, a med njimi je Galovac najkrasnejši. Z velikim šumom pada slap 10 *m* globoko v majhno kotlino.

Šetajoč se okolo Gornjih jezer, misliš, da si v angleškem parku. Od vseh strani šume ti slapovi; ne veš, kam bi se obrnil. Vse je prepreženo z mostiči, povsod klopice, da se odpočiješ in lahko mirno občuduješ zemeljska čuda. Tu v senci se ne bodeš potil, tudi v največji vročini ne. Ako nočeš občudovati šumečih slapov, izberi si idilno miren prostor ob jezeru, pokritem ob bregu s širokolistnimi vodnimi cveticami, in opazuj veselo igro mnogobrojnih postrvi.

To je prostor za nervozne ljudi; tukaj v rajskem miru gotovo ozdrave.

O divnem jeku na teh jezerih nam pripoveduje hrvaški pesnik polkovnik Ivan Trnski jako mično dogodbico. Vozila se je po jezeru družba, a z njo mlada krasotica. Nekde se domisli na trikratni jek in zakriči: „Ej, Vas dvojica, jeste li tu?“ Trikrat se oglasi jeka: „tu, tu, tu!“ Potem nadaljuje, kažoč na gospico: „Da li me ova gospodjica voli?“ A jek trikrat potrdi: „voli, voli, voli!“ Gospica se razsrdi in zaviče: „Nije istina,“ a nesrečni jek pritrди: „istina, istina, istina!“ No smeha, rdečice in draženja je bilo veliko.

(Konec prihodnjič).

V Rezijo!

Spisal A. Strés.

„Če ne ubogaš, pokličem Rezijana, da te dene v krošnjo“ — tako strašijo matere svoje maličke. Še se spominjam, kako sem se ga ustrašil, kadar se je prikazal v veži s pojočim glasom: „Imate kaj strojiti?“ Ker sem vsakega Rezijana videl le s krošnjo na hrbtu ter piskre vezati, žlebove ciniti, pokrovače delati, dežnike popravljati i. dr., sem mislil, da je to delo Rezijanom prirojeno, in da tega drugi sploh opravljati ne morejo. Tako mislijo tudi vsi naši otroci. Če je morda tudi kak domačin piskrovezec, vendar mu rekajo: Rezijan.

Rezijo sem si predstavljal kot neko čarobno deželo, kjer pred vsako hišo vežejo le lonce in krpajo kotle, ženske pa ena drugi igle, niti in pipece zamenjujejo za cunje in kosti. Pipece sem videl kar po grmovju rastoče kakor pri nas lešnike. Da bi videl to lepo deželo je bila moja želja — spojena s strahom, da bi me morda tam ujeli in zaprli v krošnjo. Lani šele, ko sem bil že tolik vzrastel, da sem bil gotov, da nima nobeden Rezijan tako velike krošnje, ki bi me držala, sem se odločil, da si ogledam Rezijo.

Določiti je bilo še, kod iti, in kod se povrniti. Za nas „Soške turiste“ je najprikladnejša pot z Žage (pri Bolcu) ob potoku Učiji. Po tej stezi nam je hoditi kakor po soteski, med samimi visokimi hribi celih 8 ur, da pridemo do rezijanskih vasi. Jaz pa in moj brat sva hotela imeti tudi kaj razgleda; krenila sva torej iz Breginja (vas v Kobaridskem Kotu) po lepih senožetih na Molzec (1613 m). Od tod, pravijo, je tak razgled, da se z dobrim dalekozorom vidi celo doli v Sicilijo! Kdor ne verjame, naj gre sam gledat.

Dospevšemu na vrh, se ti zdi, da si prestavljen na drugi svet. Do sedaj je oko gledalo le pogozdene ali s travo obrasle hribe, tu pa zagleda nešteto vrsto golih velikanov. Občudovati moraš velikanska gola rebra Kanina (2582 m), katera ti moli tako blizu, da bi jih skoraj dosegel z roko, ko bi bila dovolj dolga.

A namenila sva se v Rezijo, ni torej časa, da bi dolgo občudovala Tirolske in Koroške Alpe, pa prekrasno Beneško ravnino. Natrgala sva si še pečnic (teh je tu prav dosti in lepih) v znamenje, da prideva z visokih hribov. Še enkrat sva vsak pogledala skozi tisti daljnogled, ki se ne deva na oči, ampak na usta, in hajdi po gostem gozdu nizdol proti Učiji! Za dve uri hoda sva bila že na stezi, ki vodi z Žage. Tu, po podnožju Kanina je raztreseno nekoliko čedno zidanih in pobeljenih hiš. Dve sta krēmi. Stopiva v eno! A glej kleka! — vrata odprta, na ognjišču ogenj, krēmarja pa nikjer. Čakava in čakava, a žive duše od nikoder. Ko se še čez obilne $\frac{3}{4}$ ure nihče ne prikaže, pričneva udrihati z gorjačama po leseni strehi, da je kar streljalo — a brezuspešno. Naveličala sva se tega dela in krenila dalje. Precej lepa steza vodi ob Učiji, večinoma po produ, deloma pa tudi ob strmih pašnikih ali po gozdu. Vzdiguje se prav polagoma.

Hoja je tod kaj dolgočasna — rezijanska Huda Luknja. Učejo stiskajo hribje tako, da bi skoraj lahko stal z eno nogo na enem, z drugo pa na drugem bregu. Kjer je kaj bolj ravnega, je posejano polno lesenih koč (senikov). Na eni sami ravnici sem naštel 45 takih rezijanskih letovišč. Rezijanke priganjajo tu sem črez poletje svoje kravice.

Za tri ure hoda sva prišla do prehoda, hribčeka, ki tvori mejo med porečjema Soče in Taljamenta. Kmalu sva zapazila izvir Učeje. Ker pa je kakih 100 korakov pod stezo, ni naju posebno vabil in mikal; vendar sva napravila še onih par korakov, da vsaj lahko rečeva, da sva:

Z vodo Učejo
Gasila si žejo,
Tam, kjer izvira
Pričetek nje tira.

Po kratkem odmoru sva jo mahnila dalje. Želela sva čim prej priti iz te dolgočasne soteske. Kmalu sva bila vrhu prelaza, kjer so tri hiše („Krnica“). Še enkrat sva poiskala steklenko, potem pa zavriskala, in hajdi po strmem klancu nizdol! Teči sva morala, ker po samem grušču ni mogoče hoditi počasi — nobena stopinja ni trdna. Na misel mi je prišla zabavljica:

Kdor če v Rezjo v vas iti,
Mora metlo s seboj nesti;
Da pred sabo pomeđe
In se v prah ne zagrebe.

Zapela sva jo. Pod nogami pa je hreščal in rožljal razžaljeni grušč, češ: „Kaj, jaz, da sem prah? Le prinesita metlo, videl bom koliko opravita!“

Prirožljala sva v ozko podolnico, ki se vedno bolj širi. Prikazale so se vasi; med njimi je največja Njiva. Zdelo se nama je, da bodeva kmalu tam, a po ravnem je šlo počasneje nego s hriba. Konec te podolnice preseka potok Rezija, na katerega desnem bregu stoji mala vas Rezija ali Travnik (Prato di Resia). Cerkev ji slovi po svojih lepih oltarjih. Ker ni bilo družih znamenitosti, sva odšla po lepi cesti skozi Št. Jur (S. Giorgio), kjer sva pila dobro vino, v Rezijuto. Grede sva dotekla jako zgovorno ženico. Pravila nama je, da bi bila raje „pod cesarjem“ nego „pod kraljem“. „Čvrste mladeniče“ — pravi — „odženo v Afriko, nazaj pošljejo pa revčke. Moj sin je prišel brez leve roke. Pa tudi tobak za v nos imate pri vas, pod cesarjem, boljši in cenejši kot pri nas“. Še več družega nama je pripovedovala, tako da bi se kmalu navadila po rezijansko majati jezik.

Kjer se Rezija izliva v Belo, stoji Rezijuta (po domače „na Beli“), čeden in velik trg. Prebivalci ne govore več rezijanski, ampak furlanski. Tu je železniška postaja, a tudi nama je bila postaja. Tu sva prenočila. Drugo jutro sva se hotela odpeljati z vlakom do Žmina (Gemone), a ker sva spala predolgo, ni naju hotel čakati. Tolažeč se, da pravi turisti hodijo peš, sva ubrala tudi midva pot pod noge. Cesta se vije še vedno med gorami skozi lepa in čedna mesteca: Moznica

(Moggio, na desnem bregu Bele), Postaja za Karnijo (Stazione Carnia), zgodovinsko znana Vencon, kjer sva si ogledala nepreperle mrliče, Žmin (Gemona), kjer se pričinja velika Beneška ravan, Tarčet (Tarcent) in Neme, kjer sva zopet prenočila. Drugo jutro pa sva zapustila cesto ter krenila po stezi črez nizke hribčke, zadnje odrasleke Južnih Alp, proti domu. Steza naju je vodila skozi več vasic z nizkimi, nepobeljenimi hišami in pognojenimi ulicami. Poznati je bilo, da je tod revščina, a tudi nemarnost doma. Dovolj nemarnosti, ako morajo prebivalci hoditi skozi dimnike v hišo (dim gre skozi vrata, ker nimajo dimnikov). Taka so bivališča ubozih, zapuščenih Beneških Slovencev.

Društvene vesti.

IV. občni zbor osrednjega društva je bil dne 22. t. m. v mali dvorani Narodnega doma v Ljubljani. Po ogovoru g. načelnika prof. Orožna, v katerem je na kratko očrtal društveno delovanje 1896. leta, zahvalil vse pospeševalce domače turistike z besedo in dejanjem in se tudi spominjal umrlih društvenikov, je tajnik g. Hauptman prečital letno poročilo in blagajnik g. prof. Macher račun pa proračun. Vsa poročila, katera priobčimo poleg podružniških izvestij v prihodnji številki, je zbor soglasno odobril. — Namesto odstopivšega odbornika g. L. Wölflinga, kateremu je zbor izrekel zahvalo za požrtvovalno delovanje, je bil soglasno izvoljen g. Janko Češnik, trgovski poslovođa v Ljubljani.

Darila. „Savinski podružnici“ je podaril g. O. Šijanec v Gornjem Gradu več knjig. Bodi mu za ta dar najtoplejša zahvala!

— G. Josip Sadnikar, c. kr. okr. ž. zdr. v Kamniku in član Kamniške podružnice, je poklonil „Slov. plan. društvu“ za kočo na Kredarici skupino slik, ki predstavljajo turista, telegrafujočega po Aljaževem optičnem telegrafskem sistemu. Slike so dejane v okusen okvir, ki obsega tudi Aljažev alfabet in željo: „Da bi oznanjeval Aljažev telegraf le vesele vesti!“ G. Sadnikarja zahvaljujemo prav prisrčno za duhoviti dar.

Sklad za Triglavsko kočo. XV. zbirka 17 gld. 50 kr. Darovali so p. n. gg.: Odbor čeških turistov v Pelznju 1 gld., okrajna posojilnica Kamniška 10 gld., Kollmann Fr. 5 gld., Rutar Simon 1 gld.,

Rus Ivan 50 kr. — Vsem p. n. darovalcem srčna zahvala!

Novi člani: Osrednjega društva:

Menzel Jan, tob. tovarne adjunkt v Ljubljani.
Mazi Fran, trg. pomočnik v „
Ploj Oton, c. kr. notar v Gornji Radgoni na Štajerskem.
Gregorič Vinko, bolniški primar v Ljubljani.
Resman Ivan, načelnik postaje v Zalogu.
Košenina Ivan, mesar in gost. v Ljubljani.
Vrhove Ivan, hišni posestnik v „
Mrak Janez, mizarski mojster na Dovjem.
Zamida Matija, dež. svetovalec v Ljubljani.
Raktelj Fr., voditelj mestne šole v „
Lah Evg., predsedstveni tajnik na magistratu v Ljubljani.

Kamniške podružnice:

Ustanovnik:

Kos Miha, učitelj na Holmeu.

Savinske podružnice:

Wajda Tom, tajnik okr. glavarstva v Celju.

Popravek. Po neljubi pomoti nista bila izkazana v zadnjič priobčenem imeniku članov Kamniške podružnice gg. **dr. Ivan Kladva**, c. kr. sodni pristav v Kamniku, in **I. Wiltschnig**, grajščinski oskrbnik v Križu. Tiskarski škrat pa je zanesel člana in tajnika **Savinske podružnice**, g. **Ign. Šijanca**, med člane Radovljiske podružnice.

Zadruga „**Rinka**“ je imela dne 2. februarja t. l. v Celju drugo odborovo sejo.

Poučno-zabavni večeri. Dne 15. t. m. je bil v mali dvorani „Narodnega doma“ v Ljubljani poučno-zabaven večer, na katerem je naš neutrudni g. Aljaž predaval o svojem najnovejšem izumu, o optičnem telegrafu. Občinstva se je zbralo polno dvorano, tako da je primanjkovalo prostora. Ker bode gospod predavatelj tako priobčil popis optičnega telegrafa v „Plan. Vestniku“, omenimo danes samo, da ga je v 5 minutah vsakdo dobro razumel. Aljažev ključ se naslanja na Morsejev, samo točko je nadomestil z navpično črto. S črno ali belo desko, kakršno je namreč ozadje, se delajo navpični in vodoravni mahljaji in takisto z navpičnimi in vodoravnimi črtami sestavljajo črke in besede. Najvažnejše pravilo za optično brzojavljanje je enakomernost v mahljajih za posamezne črke. Med črkami se delajo presledki, kateri se med besedami še podaljšajo. Isti ključ velja tudi za brzojavljanje po noči s svetilko in tudi v megli z lovskim rogom, katerega visoki glas pomeni točko, nizki pa črto. — Takoj po predavanju, katero je občinstvo burno odobravalo, so se oglasili nekateri gospodje in gospodične ter so s spretnim brzojavljanjem delali vso čast svojemu učitelju Aljažu.

Za turistiko je Aljažev duhoviti izum silno važen. S ključem v roki brzojavlja lahko vsakdo. Ako nimaš deske pri roki, navežeš robec na palico in delaš navpične in vodoravne mahljaje ter z njimi črke in besede. Lahko bode v prihodnje pošiljati poročila na primer s Triglavu v Bohinj, na Dovje in v Lesce. Velike važnosti bodo vsakdanja vremenska poročila, hitra naznanila o nastalih nesrečah i. t. d.

Slavni kvartet Ilirija je zopet drage volje sodeloval pri tem planinskem večeru in s svojimi krasnimi glasovi zabaval občinstvo. Kako divno poje Ilirija „Planinsko rožo“, to se ne da povedati, to treba slišati. Vsakdo se je vračal zadovoljen s tega večera.

Slavno občinstvo pa opozarjamo na fotografske slike Aljaževega optičnega telegrafa, katere je jako lepo napravil in „Slov. plan. društvu“ za kočjo na Kredarici poklonil član g. Josip Sadnikar, c. kr. okr. ž. zdr. v Kamniku. Slike so izložene pri gg. Gričarju in Mejaču v Prešernovih ulicah.

— O Triglavu je predaval g. Fr. Kocbek dne 7. februarja t. l. na Rečici na veselici tamkajšnje požarne brambe. Mnogobrojne poslušalce je zelo zanimal govor in razpoložena zbirka fotografij o Triglavskem pogorju.

Novo zaznamenovani poti. Kamniška podružnica je lani na novo zaznamenovala naslednji poti: Kamnik-Podgora-Stari grad-Pogled na Kamnik, 1 uro (rdeče); Kamnik-Zapriški gozd-Tunjice $\frac{3}{4}$ ure (modro); Tunjice-Šenturška Gera $1\frac{1}{2}$ ure (rdeče); Zduše-Vodice-Gozd-Črnevec (Črna, spec. k. 902 m), 2 uri (rdeče); Kamniška kočja-Rokovnjaška kočja $\frac{3}{4}$ ure (zeleno).

Savinska podružnica je lani rdeče zaznamenovala pot od Podvolovljeka na Planinška (1 uro). Iz Lučke Bele na Prage je markacijo popravila, od tam do Rženika pa pot na novo rdeče zaznamenovala; takisto tudi od Praga pri Dedcu na Vodotočnika. Nekaj potov v tamkajšnjem okolišju bode zaznamenovala letos.

Turski Žleb. Po Turskem Žlebu je Savinska podružnica 1894. l. popravila pot. Ker je Celjska sekcija ondukaj 1895. leta tudi nekaj delala, je Savinska podružnica zoper to odposlala protest občenemu zboru „Nem. in avstr. plan. društva“ v Salzburg. Celjska sekcija pa je nato sporočila svojemu osrednjemu odboru, da je dotični pot razpadel, dasi ga nobeden izmed Celjskih gospodov ni videl, kako je bil napravljen, in kakšen je. Savinska podružnica se je letos prepričala, da je njen pot po dvehletnem obstanku v najboljšem stanu. Pot se začneja kakih 30 m pod veliko klado, ki leži na dolnjem koncu pravega Turskega Žleba, ter vodi od desne strani povprečno k levi skali, kjer je Celjska sekcija napela 70—80 m žice. Dalje drži pot zopet povprečno na desno po skalovju, koder je na več krajih napeta žica; proti vrhu greš sredi po produ do zadnje skalovine, pod katero drži novi pot do gornjega konca žleba. Ves pot je zelo dobro izpeljan in v najboljšem stanu. Iz tega je razvidno, da je bilo dotično poročilo Celjske sekcije le grda laž. Savinska podružnica jo popravila pot, koder je bil najtežavnejši in najslabši, ter ji je sedaj vse eno, če je Celjska sekcija nakopala še

pot od Mrzlega Dola do Turskega Žleba. — Vsakemu svoje!

Spominske knjige. „Slov. plan. društvo“ je razpeložilo novo spominsko knjigo

na Šmarni Gori pri Ljubljani in na Sv. Gori pri Gorici. — Spominske knjige v Savinskih planinah so se morale poslati c. kr. okrožnemu sodišču v Celju, kjer se vrši neka preiskava.

Razne vesti.

Kazenska obravnava radi poškodbe nemških tabel Celjske sekcije v Lučah in po drugod se je vršila sredi meseca januarja t. l. v Gornjem Gradu. Kaznovana sta bila dva mlada človeka, eden z 10 gld., drugi s 50 gld. globe ter s povračilom vseh stroškov. S tem je dognano, da so bila vsa prvotna sumnjičenja nekaterih oseb neosnovana in le grdo obrekovanje.

Pošta v Solčavi še ni ustanovljena, dasi se stvar vleče že celo leto. Prosilca sta bila za njo dva domačina. Poštno ravnateljstvo je zavrnilo oba in vnovič razpisalo pošto do dne 21. januarja t. l. Vzroki zavlačevanju niso povedani, a jih slutimo. Radovedni smo, kako se stvar reši.

Statistiko o tujcih zahteva c. kr. okrajno glavarstvo v Celju od gostilničarjev in gorskih vodnikov po gorenji Savinski dolini od predlanskega leta dalje. Zato razpošilja posebne obrazce, lani in letos tudi v slovenskem jeziku. To je najbrže sprožil stalni odbor za prihod tujcev v avstrijskih deželah v Gradu. Vse hvale vredno je, da se tudi vlada briga za prihod tujcev, katerega naj bi tudi po svojih močeh povsod podpirala.

Cvetje s Šmarne Gore. Zima je še v koledarju, a naša sloveča Šmarna Gora se je odela že zdavnaj v pisano cvetje, po katerem krilijo rumeni in višnjevi metulji, pod njim pa zigravajo drobni martinčki. Že pred štirinajstimi dnevi sem trgal na njej jetrnik (anemone hepatica), plučnik (pulmonaria off.), zvončke (galanthus nivalis), lapuh (tussilago farfara), ramšelj (polygala chamaebuxus), volččin (daphne mezereum).

Opazovališče na gori Monte Rosa napravi Italijanski Alpski klub, in to na vrhu Gniffeti, 4559 m visokem. Tukaj bode moči natančneje opazovati vremenske iz-

premembe, ker bode opazovališče stalo na trdi skalovini, a ne na premičnem snežišču, kakor na Mont Blancu. Zasnoval je novo postajo prof. Mosso v Turinu. Za njo sta podarila kraljica Margherita 4000, princ Ludovik Amadeus pa 5000 lir.

Kako se zavedamo po straneh neba. Zelo važno je za turista, da se zaveda po straneh neba. V to svrhu služi najbolje kompas, ker nam je tudi ob slabem vremenu zanesljiv kažipot. Kadar pa nimamo kompasa, tedaj je treba najti poldnevnicco, to je črto, ki veže severno in južno točko našega obzora. Ob solnčnih dnevih je mogoče vselej opazovati poldnevnicco in sicer ravno opoldne. Postavimo natanko opoldne ravnilo navpično na vodoravno mizo ali desko; tedaj je njegova senca najkrajša in mu pada natanko proti severni točki, ker stoji solnce na severni polobli najvišje natančno na jugu. Smer sence kaže tudi poldnevnicco. — S pomočjo žepne ure se pa lahko vsak čas zavedamo ob solnčnem svitu. Če položimo uro vodoravno in sicer tako, da stoji nje mali kazalec v smeri naše sence, tedaj tvori mali kazalec kot s črto, ki veže številki XII in VI na žepni uri. Polovna črta tega kota kaže severnojužno smer ali poldnevnicco.

Zakon za zdravlišča na Kranjskem. Deželni zbor kranjski je sprejel v seji dne 19. februarja t. l. nastopni načrt zakona glede zdravlišča za zdravlišča na Kranjskem:

§ 1. Za zdravlišča (kopališča, letovišča in druge takšne naprave), obstoječa v vojvodini Kranjski, sme deželni predsednik, dogovorivši se poprej z deželnim odborom in zaslišavši dotične udeležence, določiti zdravliški okraj in, oziraje se pri tem na nastopna načelna določila, izdati posebne zdravliške rede ali pravilnike.

Dokler se ne izdado takšni zdravniški redi, ostanejo določila že zdaj obstoječih zdravniških pravilnikov v veljavnosti.

§ 2. Zdraviške stvari po zdraviliščih (kopališčih, letoviščih in drugih takšnih napravah) oskrbujejo zdravniške komisije.

§ 3. V zalaganje za zdravništvo potrebnih stroškov je zdravniška komisija upravičena pobirati zdravniško davščino (zdraviško in glasbeno takso).

§ 4. Zdraviško davščino (zdraviško in glasbeno takso) plačujejo v vsakem zdravilišču (kopališču, letovišču in v vsaki takšni napravi) po natančnejših določilih onod obstoječega zdravniškega reda zdravniški gostje.

Za zdravniške goste se štejejo v obče, brez ozira na njih državljanstvo in občinsko domačinstvo, vsi obiskovalci zdravniškega okraja, ki se ob zdravniški dobi mude v zdravniškem okraju nad gotov, v zdravniškem redu natančneje določen čas.

Kateri zdravniški gostje so prosti zdravniške davščine, to je določeno v zdravniškem redu.

§ 5. Zdraviške davščine (zdraviške in glasbene takse) se smejo poterjati s političnim izvršilom.

— Ta zakon stopi takoj v veljavnost, ko ga potrdi cesar.

Književnost.

„Triglav“. Pod tem naslovom je priobčil v lanjskem letniku „Dom in Sveta“ čitateljem „Plan. Vestnika“ dobro znani pesnik Fr. S. Finžgar venec pesmi, v katerih nam opeva sicer dokaj navadne dogodke iz planinskega življenja jako mikavno. Te pesmi so prave planinske cvetke. Dasi nam pesnik ni podal eposa v navadnem pomenu besede, vendar so posamezni odstavki prav epski, in pripovedovanje nas sem ter tja celo spominja Goethejevega „Hermana in Doroteje“. Iznenadilo nas je zlasti živahno podrobno risanje, ki priča, da je pesnik na planinah doma, dalje plastično slikanje narave in raznih pojavov v njej. Ves spev je jako čvrst in boder, in zdi se ti, da dihaš gorski zrak, ko čitaš te pesmi. Ako so kateremu izmed naših čitateljev še heznane, priporočamo mu, naj jih čita; obilo duševne naslade mu bode z njimi.

K spevu je narisal g. M. Zarnik jako lepe in značljive podobe, ki živo predočujejo posamezne prizore. Res, žal, da si ni pesnik izbral kake domače pripovedke ali bajke iz Triglavskega okrožja, ki bi bila vredna poetičnega stihotvora.

„Ausflüge in die Sannthaler Alpen“. Tako je naslov člankom, katere je neki ud Celjske sekcije „D. u. Ö. A.-Va“ objavil lani v „Untersteirische Bade- und Fremden-

Zeitung“, ki izhaja po leti kot priloga listu „Deutsche Wacht“ v Celju.

Da so ti članki pisani s strankarskega stališča, je samo ob sebi umevno. Nemški Celjan poudarja povsod le delovanje Celjske sekcije ter navaja edino le naprave in poprave njenih potov. Pote, katere je zaznamenovalo „Slov. plan. društvo“, pač našteva, pa previdno prikriva, katero društvo jih je zaznamenovalo.

Da je tudi pisava imen napačna in po nemškem kopitu, to se je najbrže storilo nalašč, da bi se s tem morda kazal nemški značaj planin.

Lega Rinke je pisatelju popolnoma neznana in imenovanje dotičnih vrhov zmeteno. Pri popisu pota v Jezero zamenjava Savinsko sedlo s Kamniškim sedlom, pri popisu pota na Ojstrico pa postavlja Roga na nepravo mesto. Rogi so pod vrhom Ojstrice, od koder je pogled v Logarjevo dolino, ne pa tam, kjer se pota delita na Škarje in Ojstrico. Najbolj pa kaže nemško temeljitost trditev, da je greben nad Sv. Duhom meja med Koroškim in Kranjskim (namesto Štajerskim). Kdor dela take gorostasne pogrške, njemu svetujemo, naj prihodnjič preuči specijalno karto, da bo vedel vsaj za deželne meje.

J. BONAČ,

v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah
št. 6 zraven nove pošte,

priporočam vljudno svojo **trgovino s papirjem**
in s **pisalnimi potrebščinami**. Vzorce
papirja pošiljam na ogled.

V svoji **knjigoveznici** izdelujem **vezi pri-**
proste in najfinčje.

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližjo
okolico“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z za-
znamovanimi poti.

Spisala **Fr. Koebek** in **M. Kos.** — Cena
60 kr., po pošti 5 kr. več.

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Parnih ulicah št. 9,
(zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj kamenoseški obrt,
posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke,
marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi
na zahtevo zastoj.

F. M. REGORSCHÉK

v Ljubljani, v Špitaljskih ulicah št. 3.

Velika zaloga pristožnega koroškega in tirolskega nepre-
močljivega **poletnega in zimskega lodna** v obi-
čajnih barvah za hribolazce in lovce kot branilo proti mo-
kroti in mrazu.

Razen tega tudi velika izbira **lovskih telovnikov,**
podjopičev, spodnjih hlač, lovskih nogavic,
volnenih objukov itd. itd.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice
v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča deko-
rativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Živež za turiste.

Mesne conserve, Maggijeve buljunske glavice in
povitke za juho, sir, kavo, čaj, čokolado, kakao,
rum, konjak, slivovec itd. itd.

prodaja in pošilja kar najboljše vrste

Josip Matič,

prodajalec specerjanskega blaga in delicates v Celju na Štajerskem

☞Ceniki zastoj in franko.☜

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41 in v Slo-
novih ulicah št. 10—12.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani,

na Mestnem trgu št. 10.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN

prej E. Rexinger

v Ljubljani, Pod trančo št. 1, priporoča svojo
bogato zalogo naočnikov, daljnogledov, kukal od 5
do 40 gld., barometrov, termometrov, kompasov itd.

Veakratni popravki se izvršujejo hitro in ceno.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svoje na novo urejeno delavnico za **Florijansko**
cerkvijo v ulicah na grad št. 7. v na-
ročitev vsakovrstnih **strugarških koščenih,**
roženih in drugačnih izdelkov, katere
bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Živež za hribolazce.

Maggijeve buljunske glavice in zavoji z Maggijevo
juho, grahove klobase, jako krepilne, vkusne in
se mahoma pripravijo.

Živila zavzemajo malo prostora.

Dobiti pri Josipu Matiču v Celju.

Jul. Maggi & Co.
v Bregencu.

HUGON IHL

v Ljubljani, Pred škofijo števil. 2,

priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknenega in**
manufakturnega blaga na debelo in na drobno
po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Oroslav Dolenc,

svetar in lektor,

trgovec z medom in voskom v Ljubljani, v Gledaliških ulicah št. 10.

Prodaja izvrstno brinje in brinovec ter medicno lastnega izdelka po nizki ceni.

Kupuje med v panjih in sodčjih, pa tudi vosek in suho satovje.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznано izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

Členom „Sl. pl. društva“ zahtevanje brezplačno.

Nahrbtnike, najnovejše s predali, po 1 gl. 30 kr. in **gorske čevlje**, močne in ostro podkovane, iz črne juhte po 6 gl. 20 kr., iz ruske juhte po 8 gl.,

izdeluje in priporoča

Fr. Mrak v Radovljici.

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

J. Klauerjev
planinski liker

iz kranjskih gorskih zelišč,
imenovan

Triglav,

je izvrstna pijača najljubšega okusa. Triglav vpiiva jako dobrodejno na želodec in čudovito poživilja te o. V njem ni nobene snovi, ki bi količikaj škodila zdravju. To so dokazale kemične preiskave prof. B. Knapitscha, ravnateljica c. kr. preskusalnice v Klosterneuburgu, prof. dr. L. Roesslerja, in ravnateljica c. kr. preskusalnice na Dunaju, dr. E. Meissla.

Vsi ti strokovnjaki so izrekli, da je Triglav **izboren liker.**

Pristni Triglav

se dohva
v malih in velikih steklenicah s **posebno varstveno znamko** samo pri izdelovalcu, trgovcu

J. Klauerju
v Ljubljani.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,
se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 9,
priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavrtnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste.**

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 7,

se priporoča

za vsake vrste ključarska dela,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Turistovske palice z močnimi jeklenimi ostmi, raznovrstne izprehodne palice, prav umetne izdelke iz rezljanega lesa, galanterijske in usnjene reči, bižuterijo itd. ter otročje vozičke vsake vrste

priporoča

FR. STAMPFEL

v Ljubljani na Kongresnem trgu v poslojpu Tonhalle.

PEREGRIN KAJZELJ

v Ljubljani, na Starem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo steklenega blaga, beloprstnega in rjavoprstnega ter porcelanastega namizja.

Priporoča tudi planincem vsakovrstne ploščaste steklenice in kozarce.